

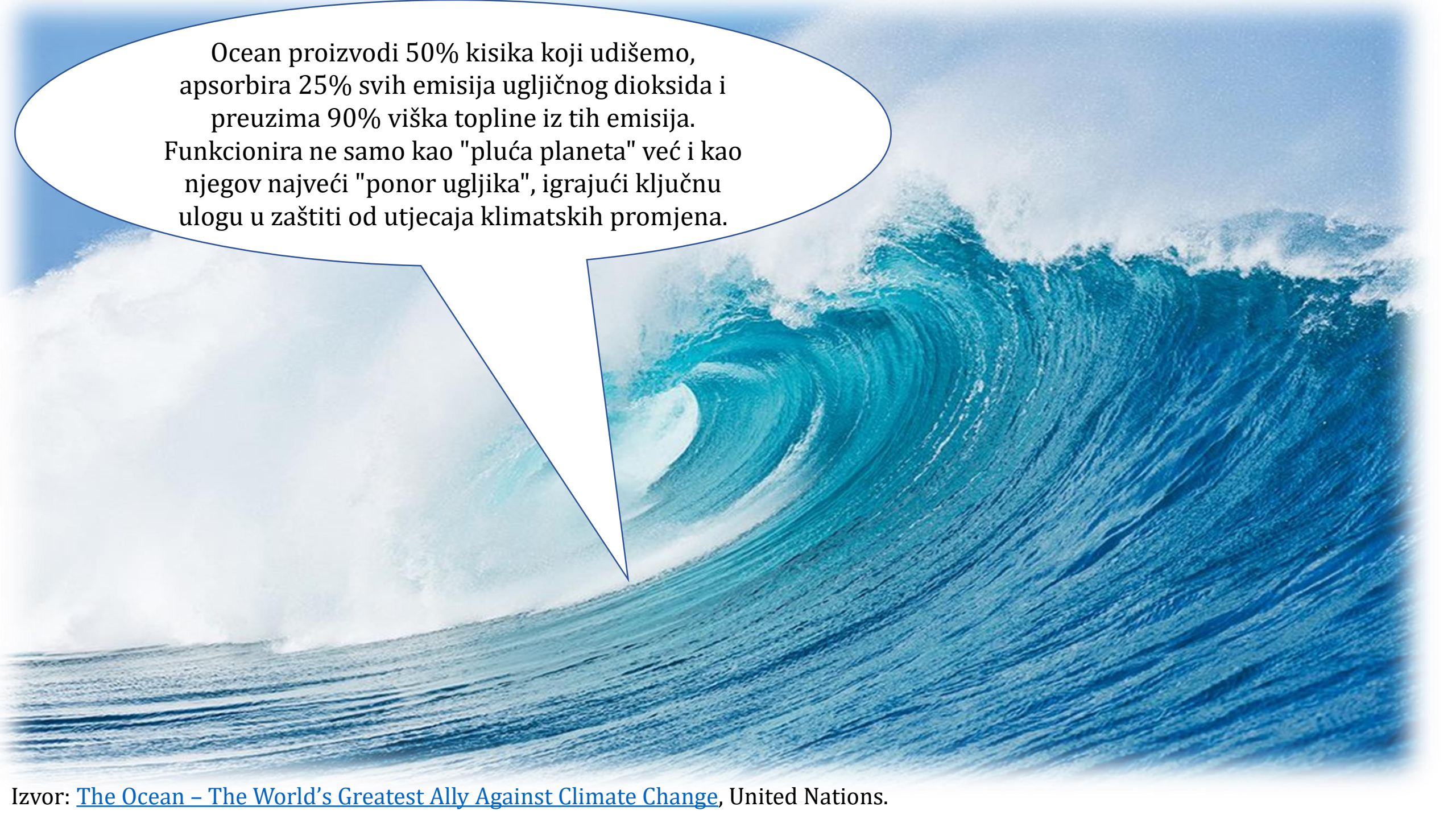
V. ZNANSTVENO-STRUČNI SKUP
Klimatske promjene i očuvanje morskih ekosustava Jadranskog mora
s međunarodnim sudjelovanjem

Zadar, 26. do 29. rujna 2024.

PREHRANA MIJENJA PH MORA

Dragana Mamić, prof., OŠ Sućidar Split
Marijana Vuković, prof., Gimnazija dr. Mate Ujevića, Imotski

A large, powerful ocean wave is shown crashing, with white foam at the top. The water is a deep blue color. A white callout bubble with a blue border is positioned in the upper left corner, containing text about the ocean's role in climate change. The bubble has a tail pointing towards the base of the wave.

Ocean proizvodi 50% kisika koji udišemo, apsorpira 25% svih emisija ugljičnog dioksida i preuzima 90% viška topline iz tih emisija. Funkcionira ne samo kao "pluća planeta" već i kao njegov najveći "ponor ugljika", igrajući ključnu ulogu u zaštiti od utjecaja klimatskih promjena.

SADRŽAJ

1. UVOD
2. ISTRAŽIVAČKI RAD
3. REZULTATI
4. ZAKLJUČAK
5. LITERATURA

1852 . g.

1920. g.

1964. g.

2008. g.

2016. g.

2024. g.

KLIMATSKI MODELI I PREDVIĐANJA

1824. g

ZEMLJINA ATMOSFERA KAO STAKLENIK

Joseph Fourier sugerira da Zemljina atmosfera zadržava toplinu poput staklenika, čineći planet toplijim nego što bi bio bez atmosfere.

1938. g

RASTUĆE GLOBALNE TEMPERATURE

Guy Callendar analizira zapise sa 147 meteoroloških stanica, pokazujući porast globalne temperature od 0,3°C tijekom 50 godina, i povezuje to s emisijama CO₂.

1955. g

CO₂ I RASTUĆA TEMPERATURA

Gilbert Plass dokazuje da povećanje razine CO₂ podiže atmosferske temperature. Hans Suess i Roger Revelle otkrivaju prisutnost fosilnog ugljika u atmosferi, potvrđujući ljudski utjecaj na klimu.

1988. g

FORMIRANJE IPCC-A

UN i Svjetska meteorološka organizacija osnivaju Međuvladin panel za klimatske promjene (IPCC), tijelo odgovorno za procjenu znanosti vezane uz klimatske promjene. IPCC izvješća su najopsežnija znanstvena izvješća o klimatskim promjenama u svijetu.

1996. g

HVATANJE UGLJIKA POD ZEMLJOM

Počinje prvi svjetski projekt skladištenja ugljika. Hvatanje ugljika (CC) uključuje hvatanje stakleničkih plinova iz industrijskih izvora i njihovo skladištenje pod zemljom kako bi se spriječilo njihovo ispuštanje u atmosferu i ublažilo globalno zagrijavanje.

2015. g

PARIZ SPORAZUM

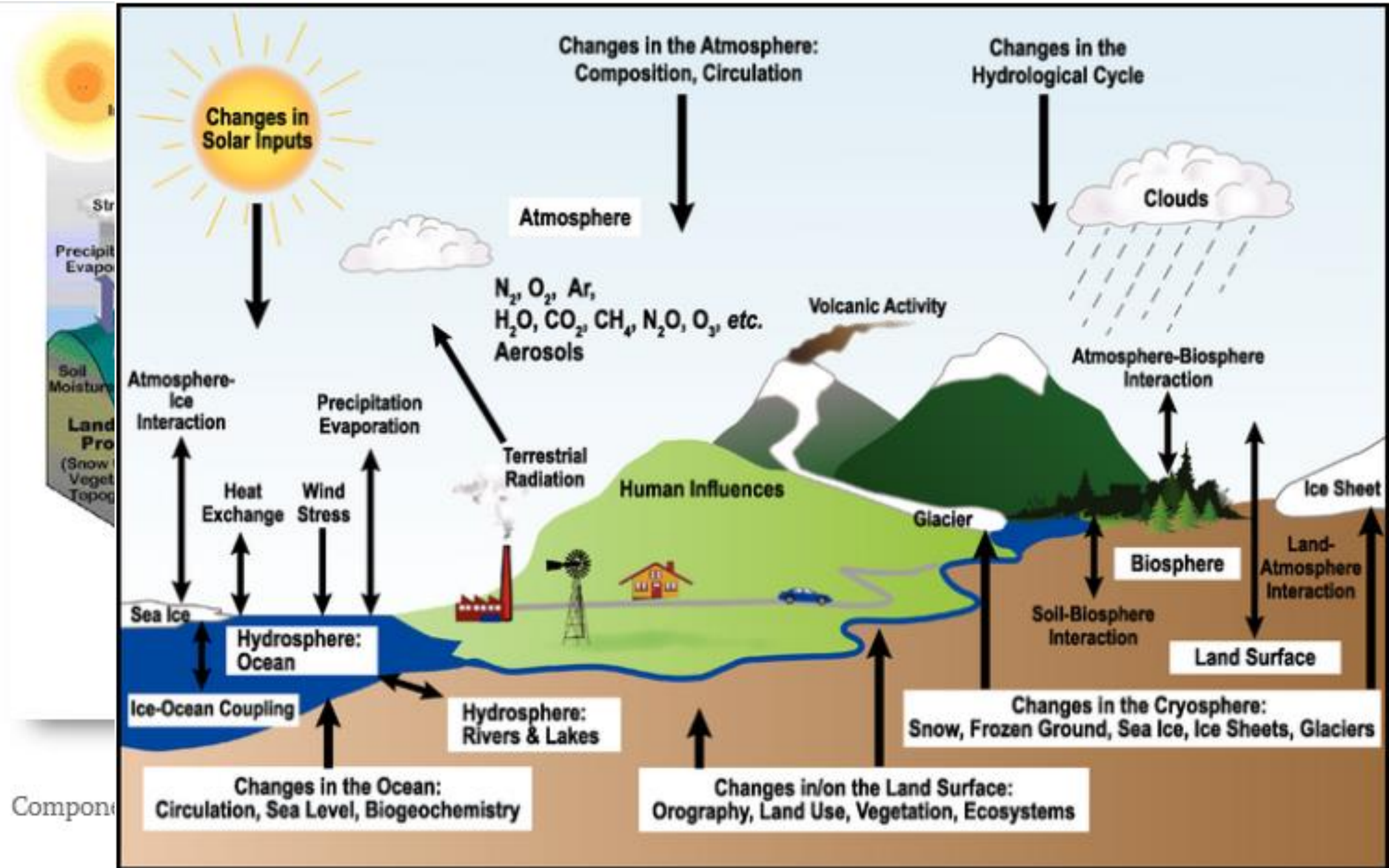
196 zemalja dogovorilo se ograničiti globalno zagrijavanje na ispod 2°C u odnosu na predindustrijske razine, označavajući prekretnicu u međunarodnom klimatskom djelovanju.

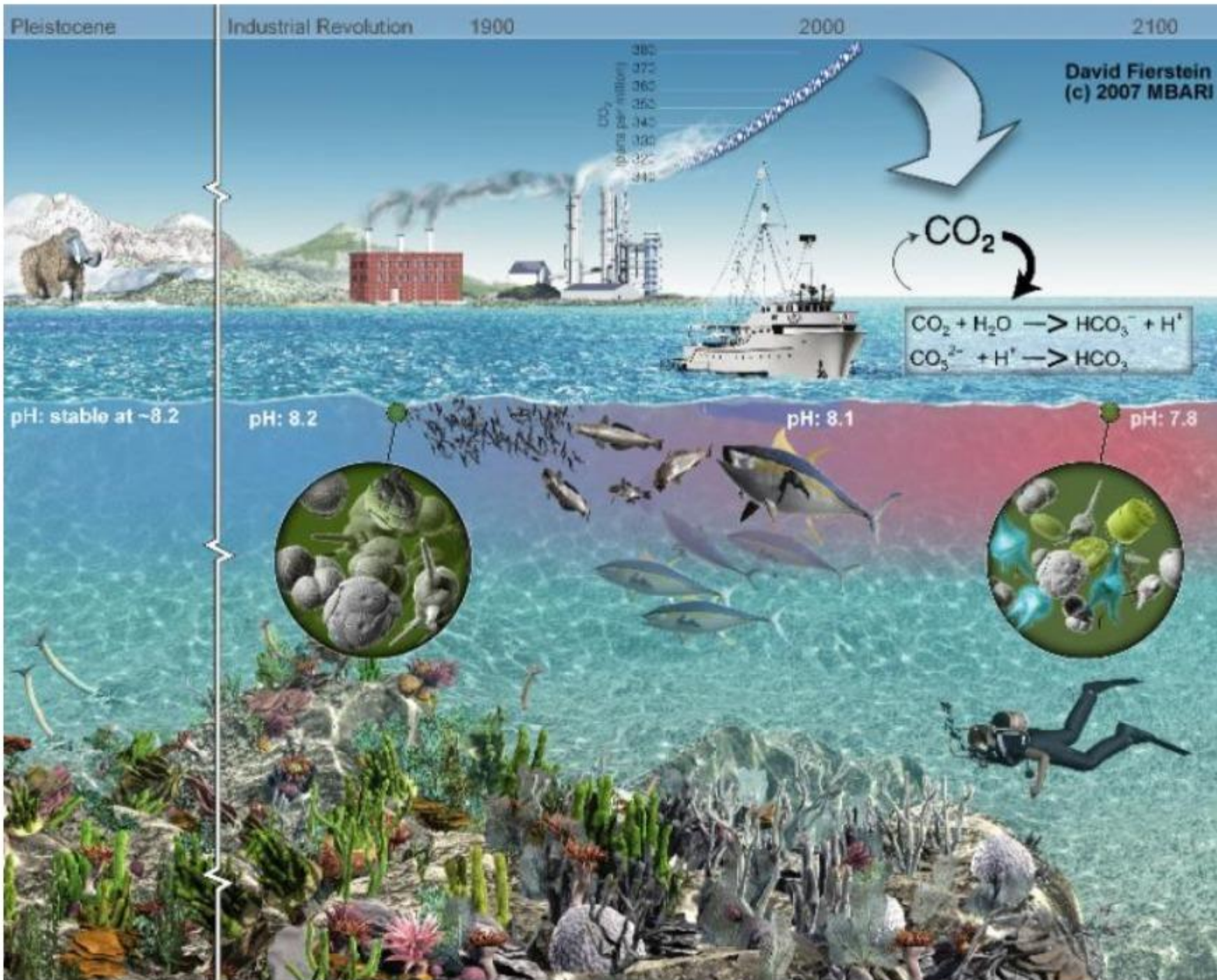
2021. g

NEIZBJEŽAN KLIMATSKI UTJECAJI

Najnovije izvješće IPCC-a upozorava da će globalno zatopljenje vjerojatno doseći 1,5°C do 2040. godine, uzrokujući intenzivnije toplinske valove, oluje, suše i poplave. Promjene poput porasta razine mora i topljenja arktičkog leda sada su nepovratne.

ISTRAŽIVAČKO PITANJE

Kako moderni način prehrane u odnosu na tradicionalni utječe na klimatske promjene?

HIPOTEZE

H1. Način prehrane moje bake nije utjecao na promjenu klime.

H2. Moj način prehrane ne utječe na klimatske promjene.

METODE RADA

1. Anketni upitnik o načinu prehrane učenika.
2. Usmena predaja ili kratki intervjui s bakama i djedovima.
3. Izračunavanje emitiranja CO₂ određenih namirnica.
4. Usporedba rezultata te zaključak.

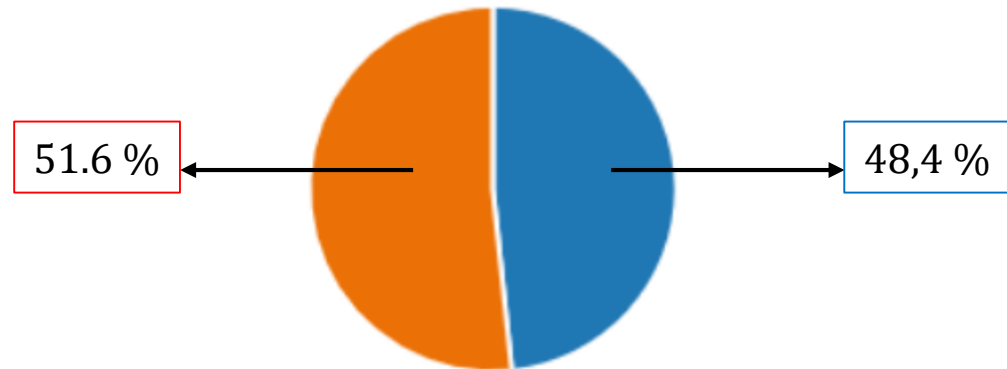

Slika 1 – usmena predaja starih recepata

1. ANKETNI UPITNIK

1. Mjesto gdje živiš...

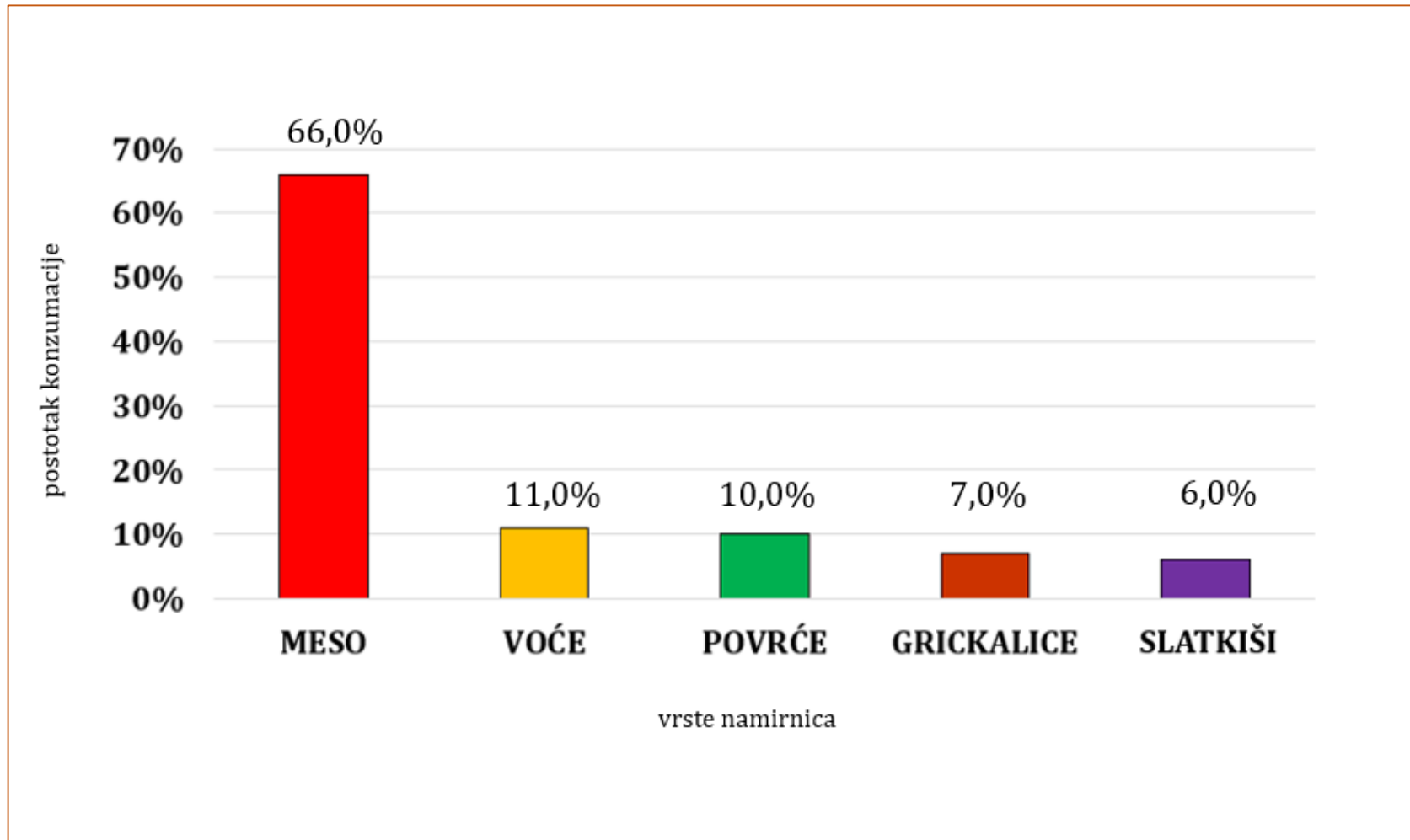

Slika 2 - Imotski

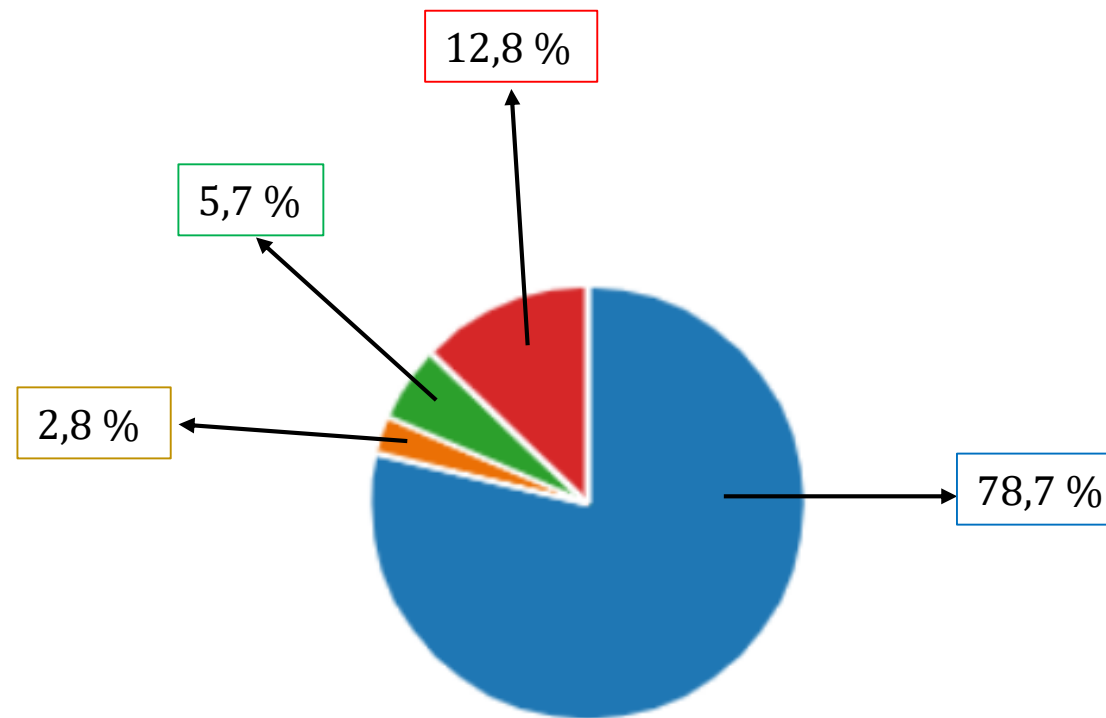
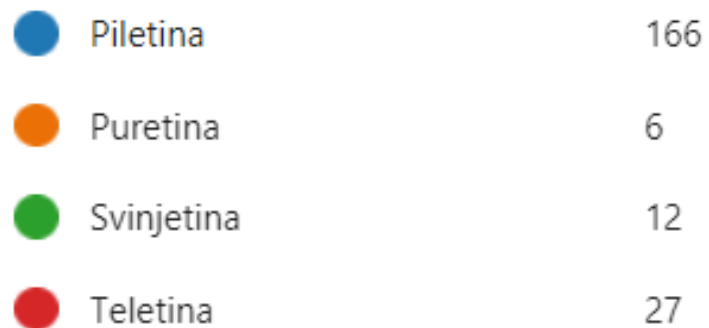
Slika 3 - Split

2. Koje namirnice najčešće konzumiraš?

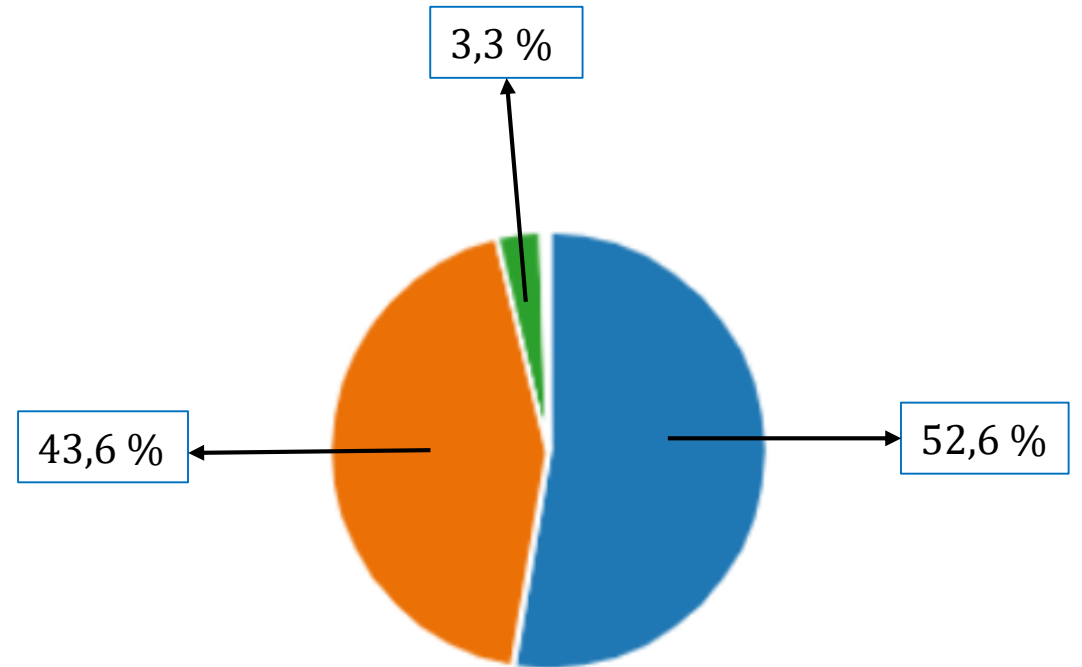
Slika 4 – Grafički prikaz odnosa postotka konzumacije određenih vrsta namirnica

3. Koje vrste mesa konzumiraš?

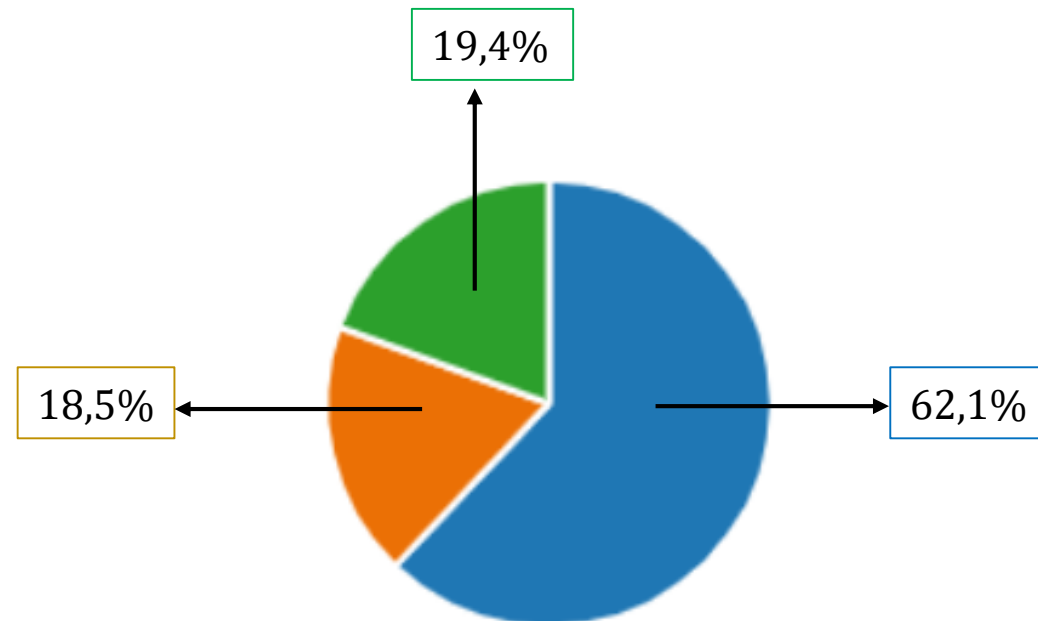
4. Koliko često je zastupljen topli, kuhani obrok u tvojoj prehrani?

● Svaki dan u tjednu	111
● 2-3 puta tjedno	92
● Jedanput tjedno	7
● Ništa od navedenog	1

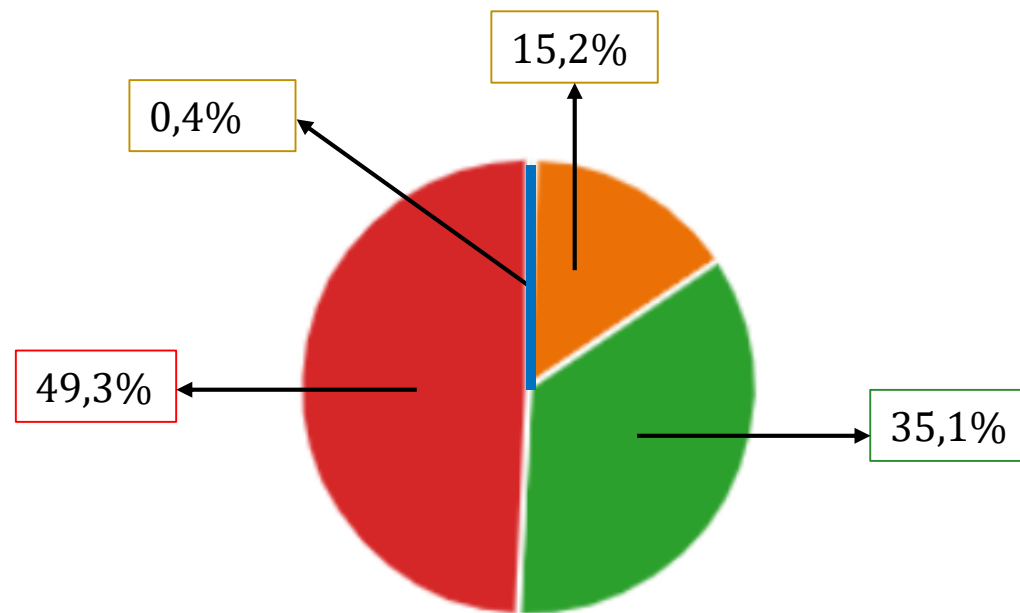
5. Odakle je podrijetlo mesa kojeg konzumiraš?

● Iz mesnice	131
● Upakirani proizvodi iz hladnjaka...	39
● Iz domaćeg uzgoja od OPG	41

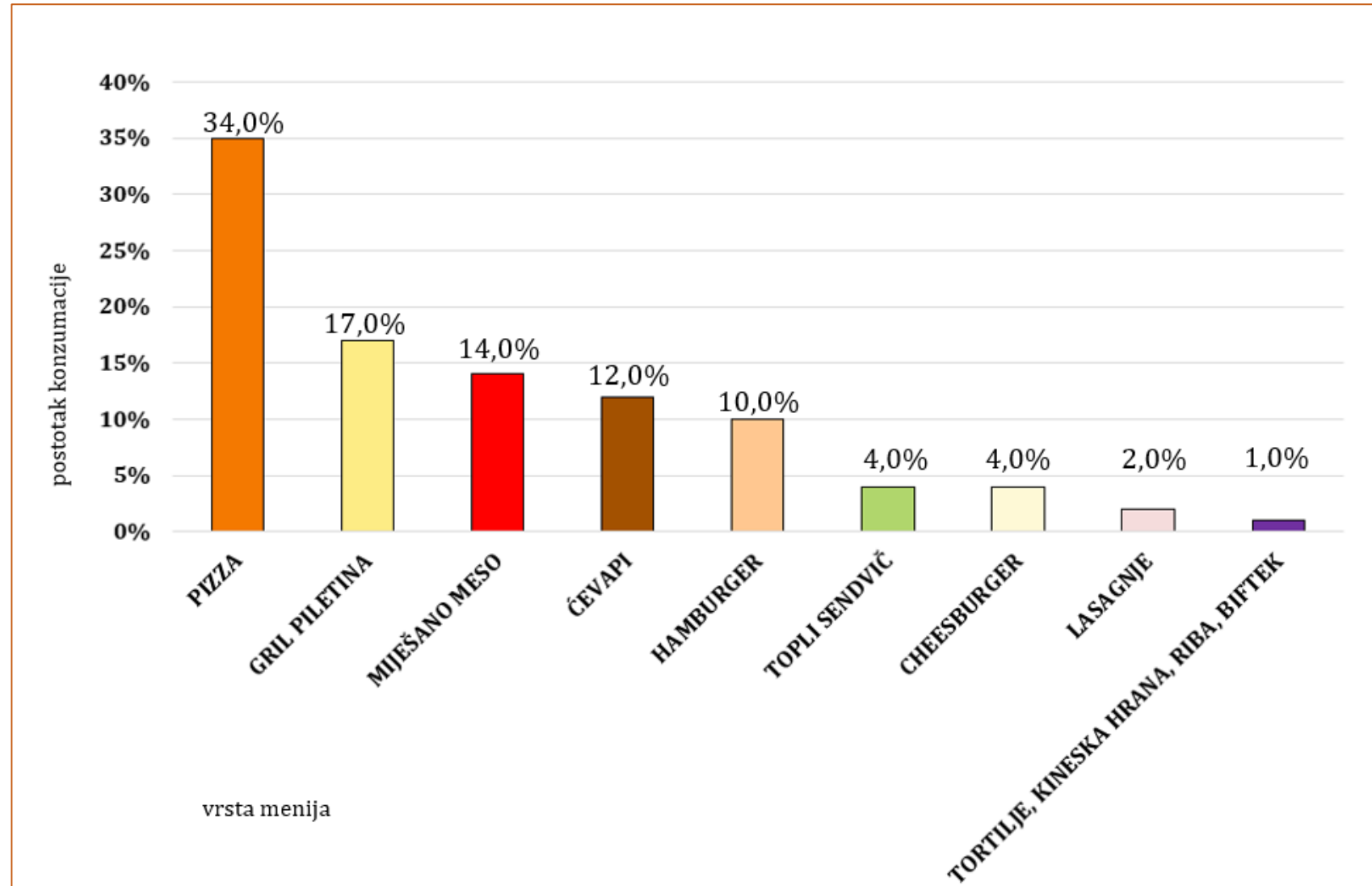

6. Koliko često tvoji ukućani naručuju gotova jela/jedete vani?

	Svaki dan u tjednu	1
	2-3 puta tjedno	32
	Jedanput tjedno	74
	Ništa od navedenog	104

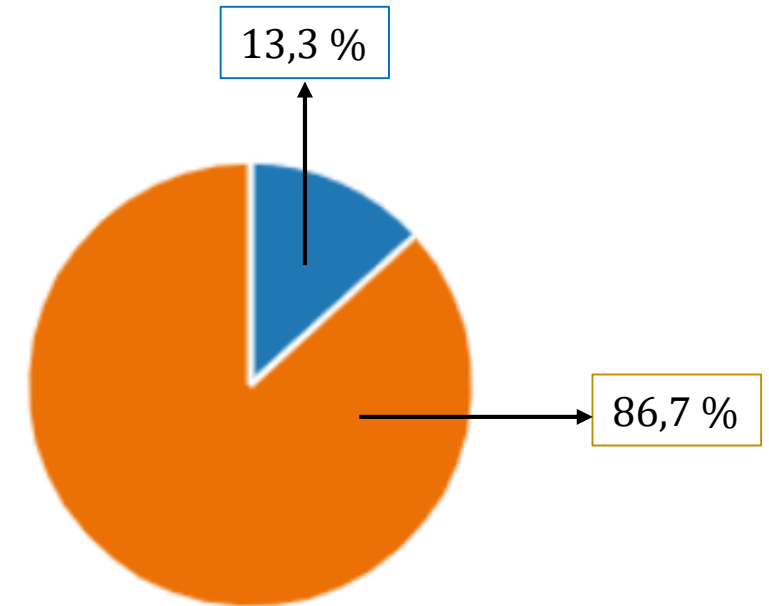

7. Ako naručujete/jedete vani što je najčešće na vašem meniju?

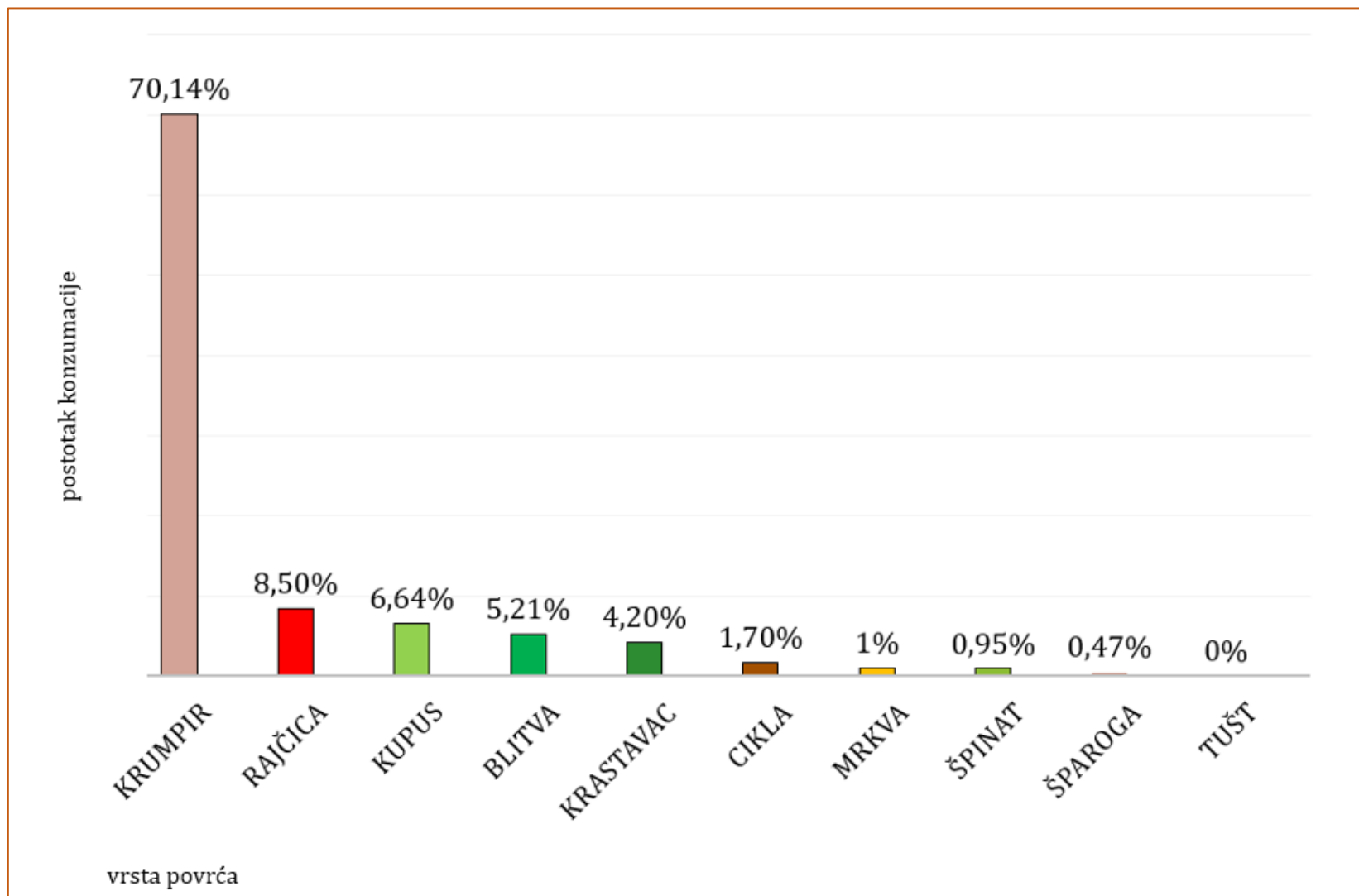
Slika 5 – Grafički prikaz odnosa postotka konzumacije određene vrste menija

8. Znaš li odakle je podrijetlo namirnica koje konzumiraš naručene/iz restorana?

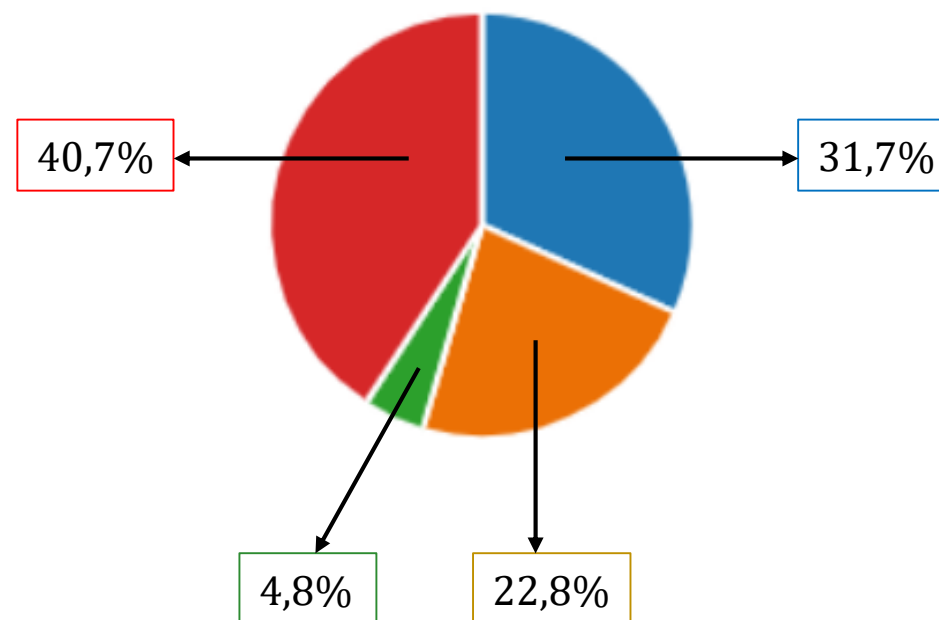
9. Koje povrće najčešće konzumiraš?

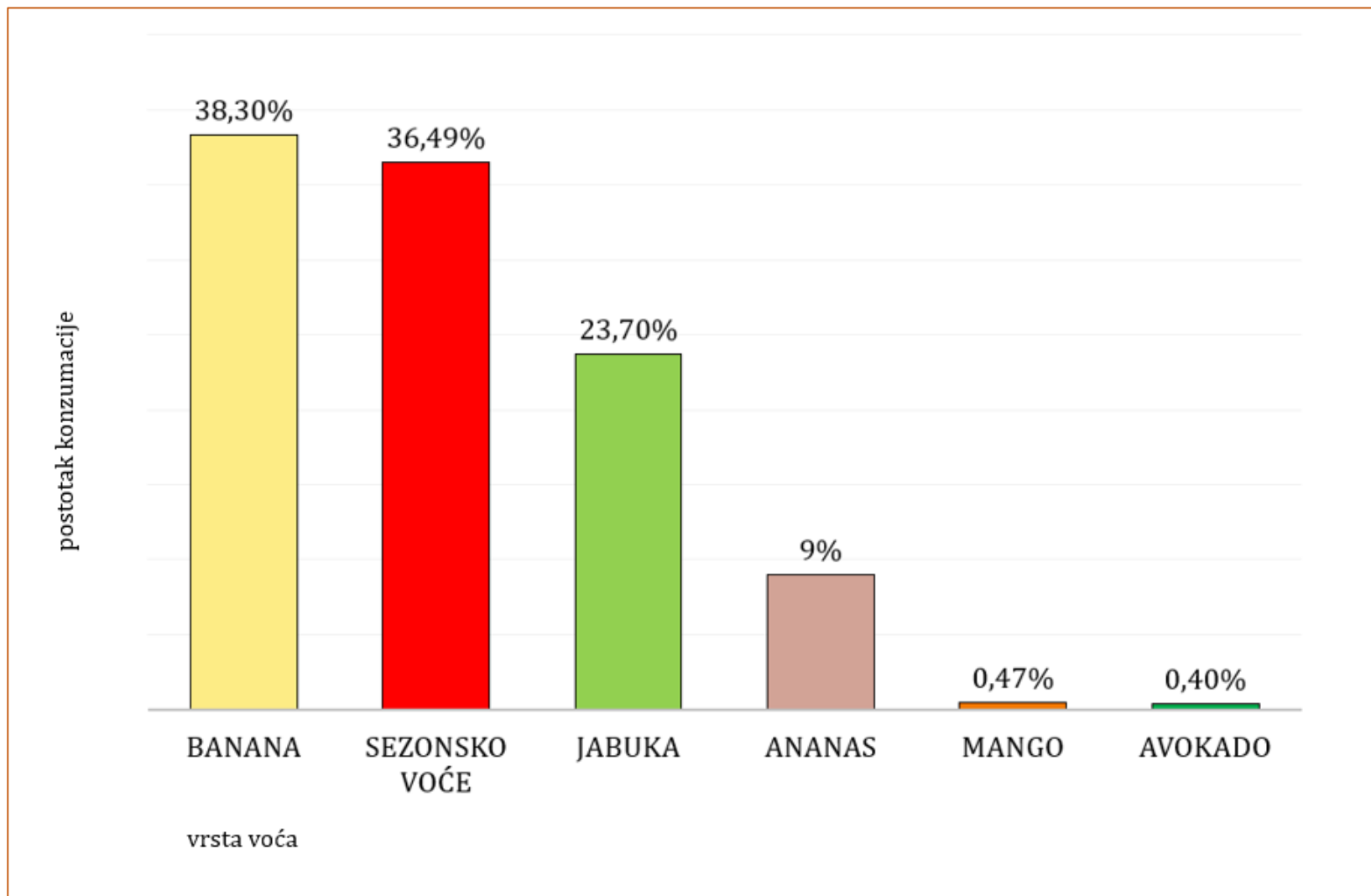
Slika 6 – Grafički prikaz odnosa postotka konzumacije određene vrste povrća

10. Odakle je podrijetlo povrća kojeg konzumiraš?

● Trgovina	67
● Tržnica	48
● Obližnji OPG	10
● Obiteljski vrt	86

11. Koje voće najčešće konzumiraš?

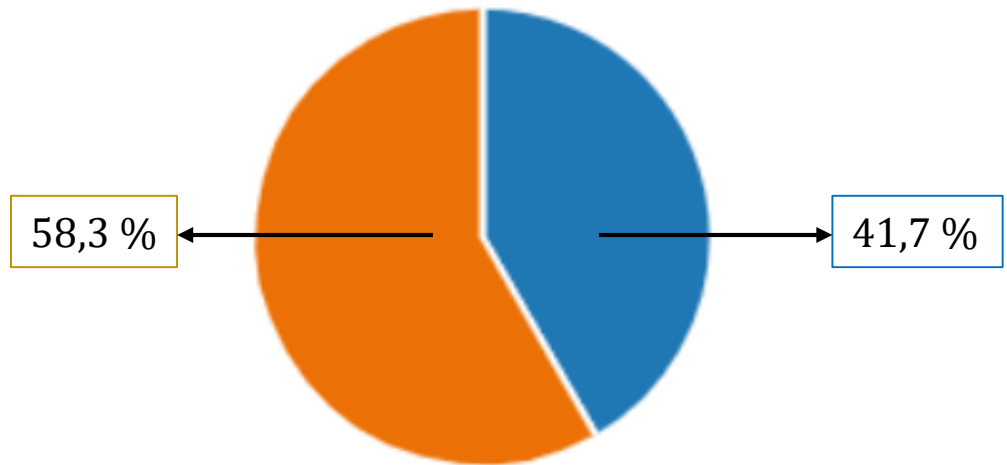
Slika 7 – Grafički prikaz odnosa postotka konzumacije određene vrste voća

12. Znaš li odakle je podrijetlo voća kojeg konzumiraš?

● DA
● NE

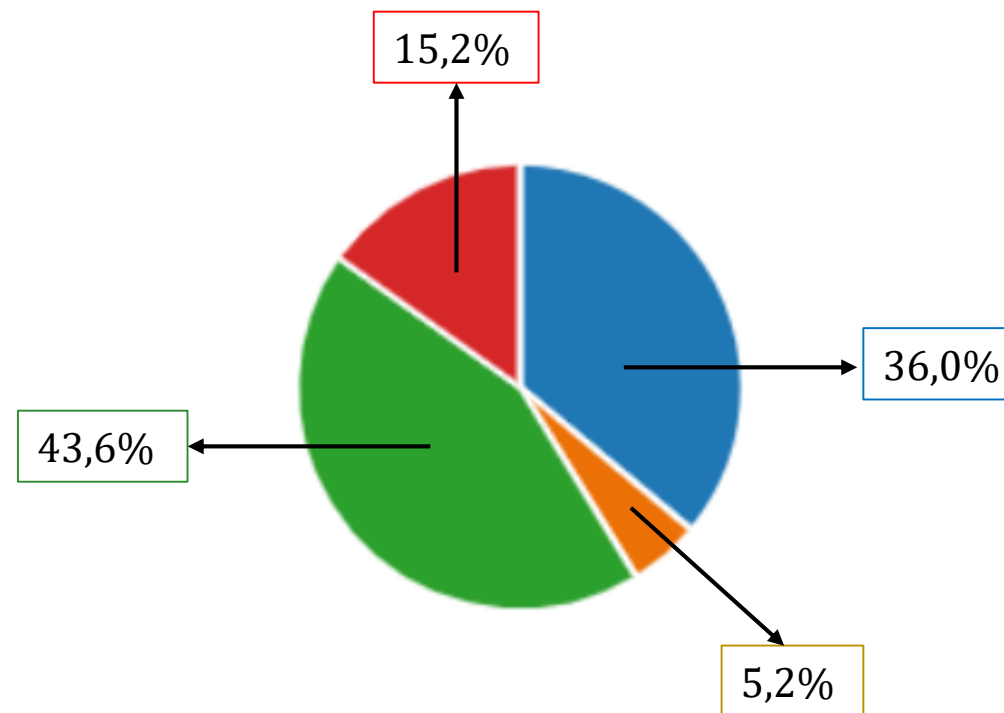
88

123

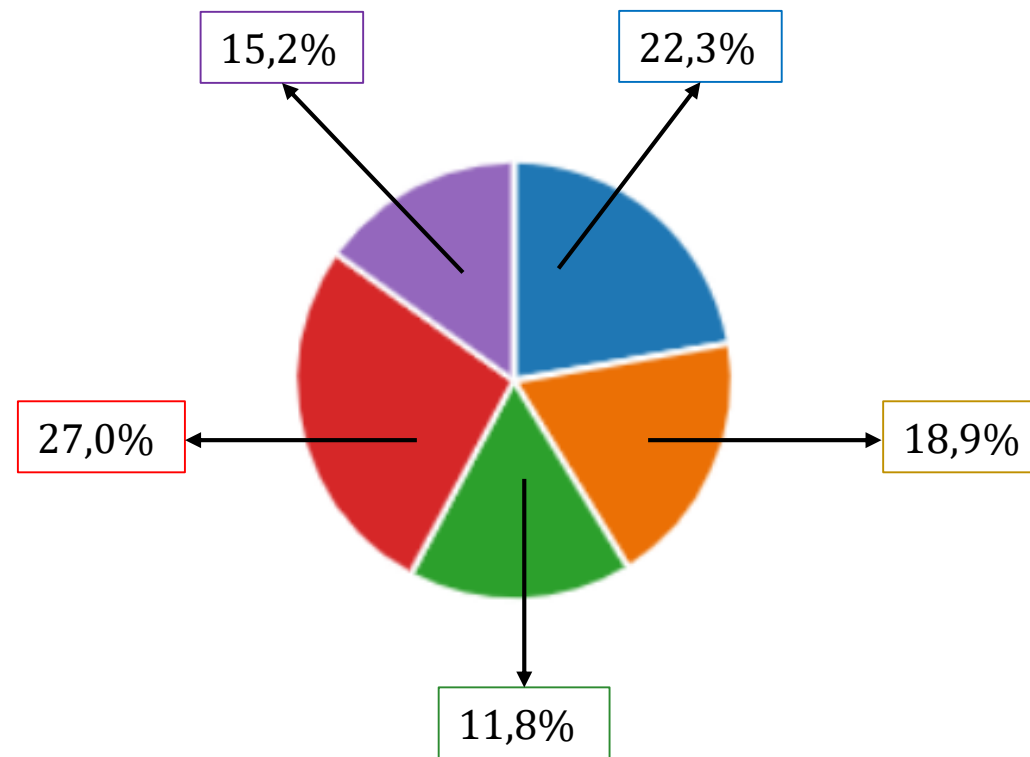
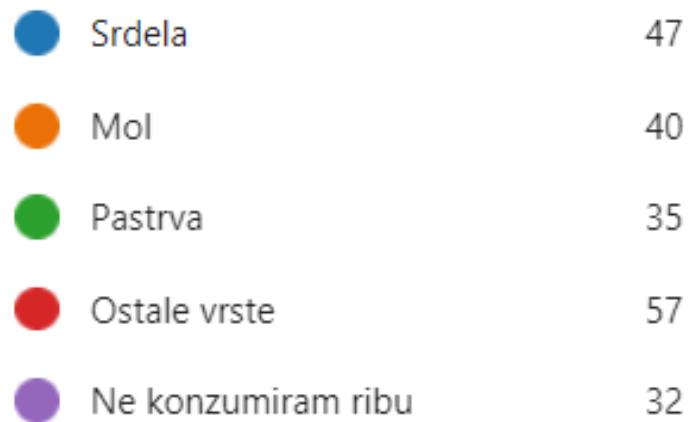

13. Koliko često konzumiraš ribu?

● Jedanput tjedno	76
● 2 - 3 puta tjedno	11
● Jedanput mjesečno	92
● Nikada	32

14. Koju vrstu ribe konzumiraš?

2. USMENA PREDAJA – KRATKI INTERVJUI S BAKAMA I DJEDOVIMA

Povratak zabavo i jernih okusa

POVRETE NE TAVIĆA

Sastojci:

- 1 jaj
- 100g mlijeke
- 200g brašna
- 100g ulja
- 100g soli

Prigovori:

Prigovori su vrlo jednostavni i brzo se pripremaju. Najbolje ih jesti s jogurtom i sirom.

VAŠE DEDUĆE

Sastojci:

- 200g krompira
- 100g mlijeke
- 100g soli
- 100g ulja

Prigovori:

Prigovori su vrlo jednostavni i brzo se pripremaju. Najbolje ih jesti s jogurtom i sirom.

<https://www.youtube.com/watch?v=mOuM6--e0DE>

3. IZRAČUNAVANJE EMITIRANJE CO2 ODREĐENIH NAMIRNICA

BURGER

Sastojci	Težina
Pecivo	85 g
Govedina	125 g
rajčice	20 g
Zelena salata	3 g
Luk	40 g
Senf	4 g
Kečap	4 g
Majoneza	4 g

+ Dodajte sastojak

Izračunati

5648 gCO₂e *po porciji*

Vrlo visok ugljični otisak

*Vrijednosti temeljene na procjenama i nisu za komercijalnu upotrebu. Ako ste zainteresirani za označavanje ugljikom za svoju tvrtku, [kliknite ovdje](#) za više informacija

PICA

3117 gCO₂e *po porciji*

Nizak ugljični otisak

*Vrijednosti temeljene na procjenama i nisu za komercijalnu upotrebu. Ako ste zainteresirani za označavanje ugljikom za svoju tvrtku, [kliknite ovdje](#) za više informacija

To je jednako jelu:

43.3

Jabuke

19.4

Kriške Margherite pizze

1.2

Goveđi Burger

GRIL PILETINA

Carbon
rating

My Emissions

1539 gCO₂e *po porciji*

Nizak ugljični otisak

*Vrijednosti temeljene na procjenama i nisu za komercijalnu upotrebu. Ako ste zainteresirani za označavanje ugljikom za svoju tvrtku, [kliknite ovdje](#) za više informacija

To je jednako jelu:

21.4

Jabuke

9.6

Kriške Margherite pizze

0.6

Goveđi Burger

MIJEŠANO MESO

7719 gCO₂e *po porciji*

Vrlo visok ugljični otisak

*Vrijednosti temeljene na procjenama i nisu za komercijalnu upotrebu. Ako ste zainteresirani za označavanje ugljikom za svoju tvrtku, [kliknite ovdje](#) za više informacija

To je jednako jelu:

107.2

Jabuke

47.9

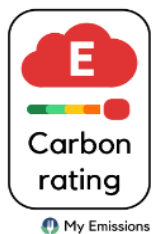
Kriške Margherite pizze

3.0

Goveđi Burger

ĆEVAPI

19054 gCO₂e *po porciji*

Vrlo visok ugljični otisak

*Vrijednosti temeljene na procjenama i nisu za komercijalnu upotrebu. Ako ste zainteresirani za označavanje ugljikom za svoju tvrtku, [kliknite ovdje](#) za više informacija

To je jednako jelu:

264.6 Jabuke

118.4 Kriške Margherite pizze

7.5 Goveđi Burger

POLPETE OD TIKVICA

Unesite okvirni broj porcija:

1

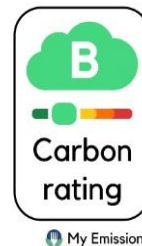
Sastojci

Težina

jaja	60 g
Svježi sir	25 g
Pšenično brašno	50 g
Tikvica	80 g
Prašak za pecivo	10 g

+ Dodajte sastojak

Izračunati

My Emissions

445 gCO₂e *po porciji*

Nizak ugljični otisak

*Vrijednosti na temelju procjena, a ne za komercijalnu upotrebu. Ako ste zainteresirani za označavanje ugljika za svoju tvrtku, [kliknite ovdje](#) za više informacija

To je ekvivalent jelu:

6.2

Jabuke

2.8

Kriške margherita pize

0.2

Goveđi burger

Izvor: <https://www.hou.hr/polpete-od-tikvica/>

PURA SA ČVARCIMA

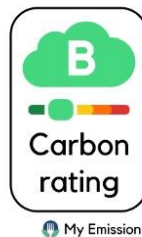

Unesite okvirni broj porcija:

Sastojci	Težina
<input type="text" value="Kukuruzno brašno"/>	<input type="text" value="250 g"/>
<input type="text" value="Svinjetina"/>	<input type="text" value="50 g"/>

+ Dodajte sastojak

Izračunati

554 gCO₂e *po porciji*

Nizak ugljični otisak

*Vrijednosti na temelju procjena, a ne za komercijalnu upotrebu. Ako ste zainteresirani za označavanje ugljika za svoju tvrtku, [kliknite ovdje](#) za više informacija

To je ekvivalent jelu:

7.7

Jabuke

3.4

Kriške margherita pizze

0.2

Govedi burger

ŠPAROGE S JAJIMA

Unesite okvirni broj porcija:

Sastojci	Težina
Šparoga	200 g
jaja	120 g
Ocat	15 g
Maslinovo ulje	28 g

+ Dodajte sastojak Izračunati

2021 gCO₂e *po porciji*

Vrlo visok ugljični otisak

*Vrijednosti na temelju procjena, a ne za komercijalnu upotrebu. Ako ste zainteresirani za označavanje ugljika za svoju tvrtku, [kliknite ovdje](#) za više informacija

To je ekvivalent jelu:

28.1

Jabuke

12.6

Kriške margherita pizze

0.8

Govedi burger

MIŠANO ZELJE

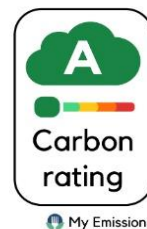

Unesite približan broj obroka:

Sastojci	Težina
Kupus	50 g
Koromač	10 g
Raštika	100 g
Ščavelj	10 g
Grzdulja	10 g
Maslačak	10 g
Peršin	10 g

+ Dodaj sastojak Izračunati

Izvor: autorica Marijana Vuković

345 gCO₂e *po porciji*

Vrlo nizak ugljični otisak

*Vrijednosti na temelju procjena, a ne za komercijalnu upotrebu. Ako ste zainteresirani za označavanje ugljika za svoju tvrtku, [kliknite ovdje](#) za više informacija

To je ekvivalent jelu:

4.8

Jabuke

2.1

Kriške margherita pize

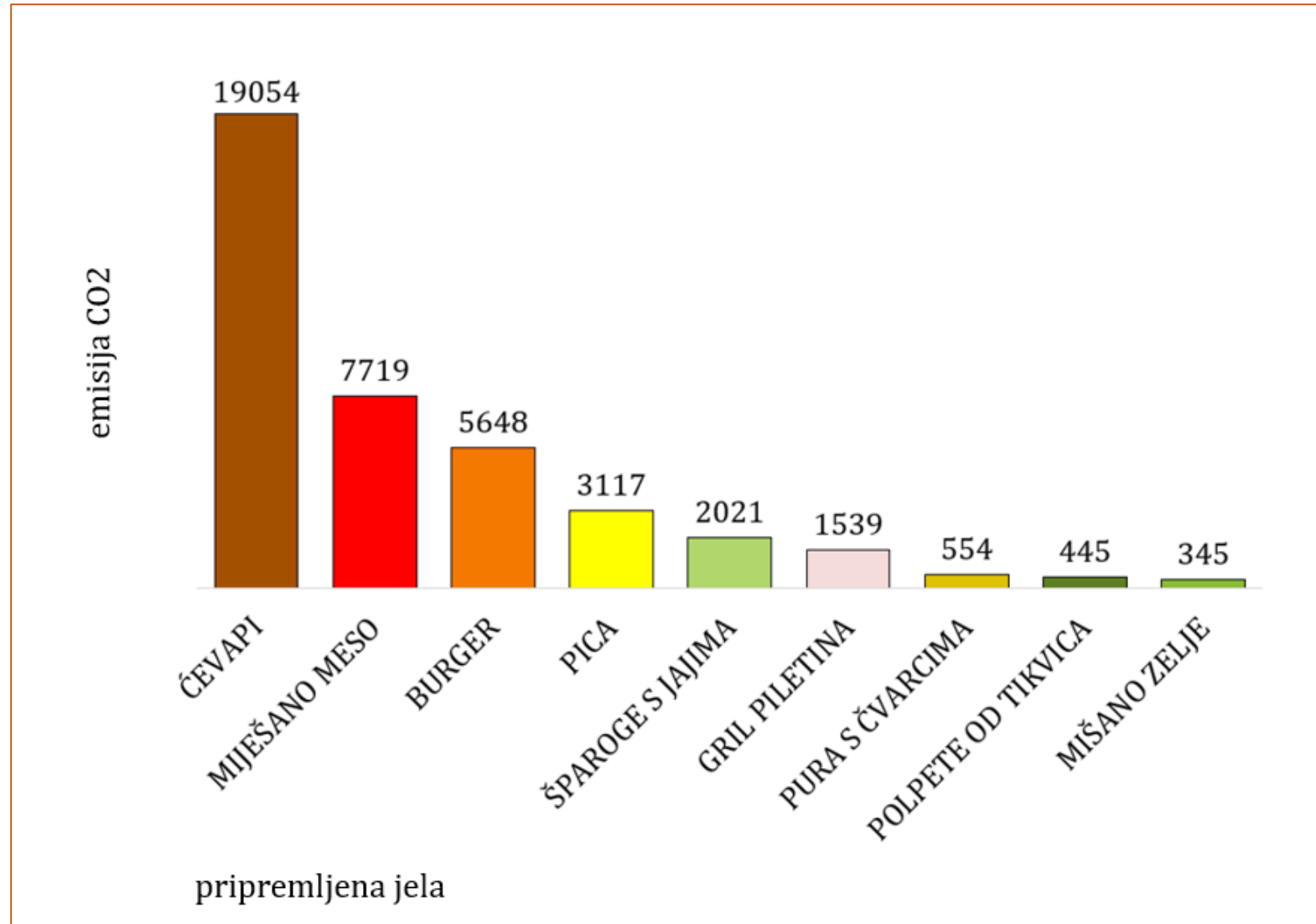

0.1

Goveđi burger

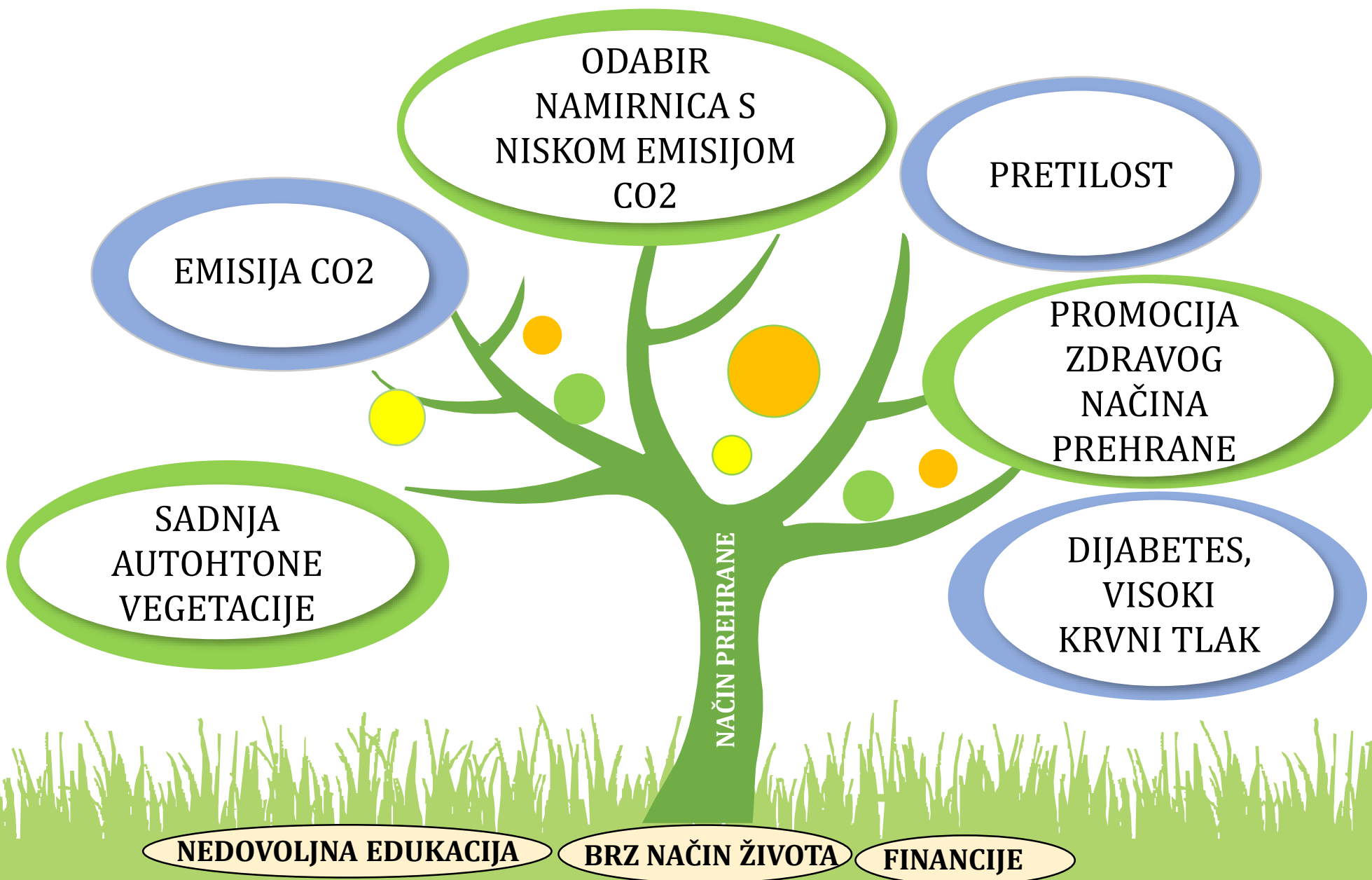

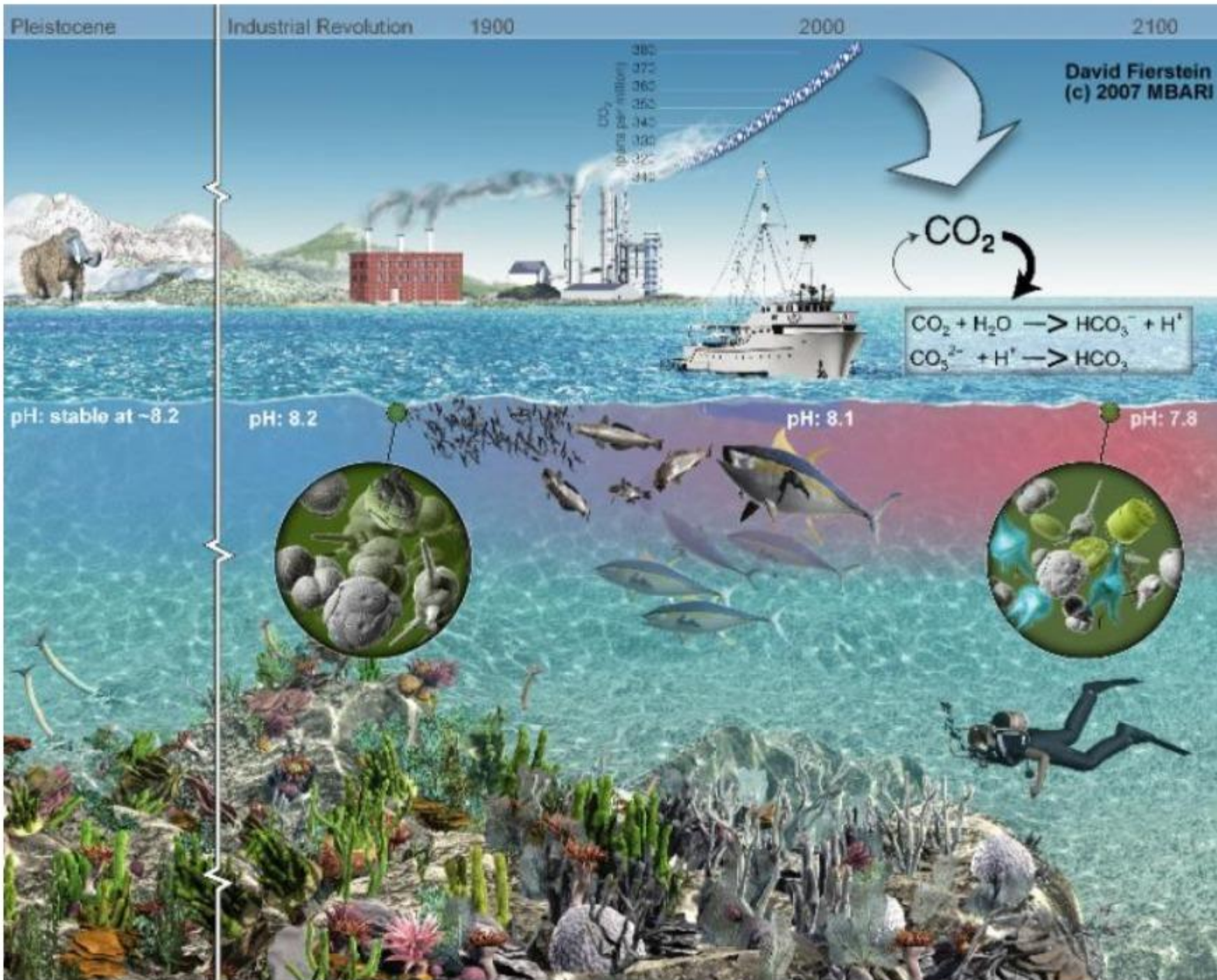
4. USPOREDBA REZULTATA

Slika 8 – Grafički prikaz odnosa emisije CO2 pripremljenih jela

4. ZAKLJUČAK

5. LITERATURA

- https://en.wikipedia.org/wiki/Angus_burger, preuzeto 27.6.2024.
- <https://www.glasistre.hr/recepti/recept-ukusna-salata-od-sparuga-mladog-luka-i-jaja-791059>, preuzeto 27.6.2024.
- <https://oblizeki.com/zganac-zganci-zgancek-i-zgancenjak-23062>, preuzeto 27.6.2024.
- <https://www.hou.hr/polpete-od-tikvica/> , preuzeto 27.6.2024.
- <https://apiv03.avaz.ba/vijesti/bih/451182/nasi-cevapi-na-svjetskoj-top-listi-a-drugi-ih-prisvajaju>, preuzeto 27.6.2024.
- <https://shopu.idusconsultancy.com/category?name=mijesano%20meso>, preuzeto 27.6.2024.
- <https://rikamir.ru/hr/duck/the-recipe-for-a-juicy-delicious-chicken-what-to-cook-with-chicken>, preuzeto 27.6.2024.
- <https://www.prevoditelj-teksta.com/pizza-ili-pica-pizzeria-ili-piceria>, preuzeto 27.6.2024.
- https://en.wikipedia.org/wiki/Angus_burger , preuzeto 27.6.2024.
- <https://myemissions.green/food-carbon-footprint-calculator>

HVALA NA PAŽNJI.

dragana.mamic@skole.hr

marijana.vukovic5@skole.hr

